
RAVIKILPAILUTAPAHTUMAN EETTISYYS JA TURVALLISUUS

Tutkimusraportti

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Mustiala 21.4.2006

Anne Nuutinen

SISÄLLYS

1	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	1
1.1	Tutkimuksen toteuttaminen ja tavoite.....	1
1.2	Tutkimuskohde.....	1
1.3	Kirjekysely tutkimusmenetelmänä ja tutkimuksen luotettavuus.....	2
2	KYSELYN TULOKSET.....	3
2.1	Hevosten hyvinvointiin liittyvät ongelmat kilpailutapahtumassa.....	4
2.2	Hevosten hyvinvointiin liittyvät ongelmat valmennuksessa.....	5
2.3	Hevosten hyvinvointiin liittyvät ongelmat hevosten hoidossa.....	7
2.4	Ympäristöasioihin liittyvät ongelmat kilpailutapahtumassa.....	8
2.5	Ympäristöasioihin liittyvät ongelmat valmennuksessa ja talleilla.....	9
2.6	Hevosten turvallisuuteen liittyvät ongelmat ravikilpailuissa.....	10
2.7	Ohjastajien ja hoitajien turvallisuuteen liittyvät ongelmat ravikilpailuissa.....	12
2.8	Yleisön turvallisuuteen liittyvät ongelmat ravikilpailuissa.....	14
3	PARANNUSEHDOTUKSIA KYSELYN VASTAAJILTA.....	15
3.1	Ravitapahtumassa.....	15
3.2	Kotitalleilla.....	17
4	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	17
	LÄHTEET.....	19

1 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimuksessa kartoitan raviurheilun turvallisuuteen, hevosten hyvinvointiin sekä ympäristönäkökohtiin liittyviä asioita. Selvitän tutkimuksessani mitä turvallisuusriskejä ravikilpailuissa ilmenee liittyen hevosiin, ohjastajiin, yleisöön sekä raviradan puitteisiin ja henkilöstöön. Hevosten hyvinvointia käsitellään kilpailutapahtuman, valmennuksen sekä yleisesti hevosten hoidon näkökulmasta. Ympäristönäkökohtia tarkastellaan sekä kilpailutapahtuman että kotitallien näkökulmasta. Tutkimus toteutettiin ravikilpailujen toimijoille lähetettynä kirjekyselynä touko- ja kesäkuussa 2005.

1.1 Tutkimuksen toteuttaminen ja tavoite

EquineLife-hanke suoritti tutkimusaineiston hankinnan sekä laati kyselylomakkeen omien tarpeidensa pohjalta. EquineLife-hanke suoritti myös lomakkeen testaamisen ja postittamisen sekä valitsi tutkimuksen kohderyhmän. Lomakkeen toimivuutta testattiin Seinäjoen kuninkuusravien järjestäjille osoitettuna kyselynä huhtikuussa 2005. Testilomake todettiin muutoin tarkoituksenmukaiseksi ja toimivaksi, mutta lopullisessa kyselyssä mukaan otettiin myös kohta, jossa vastaajilta pyydettiin parannusehdotuksia havaitsemiinsa epäkohtiin. Kyselyn kohdehenkilöille lähetettiin kyselylomake, saatekirje ja vastauskuori.

1.2 Tutkimuskohde

Kirjekyselyn kohderyhmänä olivat Suomen Hippoksen hallitus ja valtuuskunta, hevosjalostusliittojen toiminnanjohtajat ja puheenjohtajat, hevosklinikat, läänineläinlääkärit, hevosalan järjestöt, A1 ja A2 lisenssiluokkien valmentajat, ravikilpailujen valvojat sekä raviratojen toiminnanjohtajat ja puheenjohtajat.

Kirjekyselyt toteutettiin koko Suomen alueella touko - kesäkuussa 2005. Vastaukset käsiteltiin nimettöminä ja luottamuksellisina. Kyselyjä postitettiin 386 kappaletta. Vastauksia palautui 49 kappaletta, joista tuloksissa huomioitiin 47 kappaletta. Yhdessä toivottiin ruotsinkielistä kyselyä ja toisessa annettiin kyselyyn kohdistuvaa kritiikkiä. Kyselyn vastausprosentiksi muodostui 12,7 prosenttia. (Taulukko 1)

TAULUKKO 1 Kyselyyn vastanneiden vastaajien jakautuminen

Kyselyyn vastanneiden määrä	kpl	%
Hevosjalostusliiton toimija	9	19 %
Rataeläinlääkäri	1	2 %
Läänineläinlääkäri	2	4 %
Kilpailunvalvoja	4	9 %
Kilpailutuomariston jäsen	0	0 %
Varikkoalueen valvoja	0	0 %
Ratamestari/kiinteistöhoitaja	0	0 %
Raviradan toiminnanjohtaja/puheenjohtaja	15	32 %
Hevosklinikan toimija	0	0 %
Valmentaja	10	21 %
Maa- ja metsätalousministeriön toimija	0	0 %
Hevosalan oppilaitoksen toimija	2	4 %
Kengitysseppä	0	0 %
Eläinsuojeluyhdistyksen toimija	0	0 %
Muu hevosalan toimija	4	9 %
Yhteensä	47	100 %

1.3 Kirjekysely tutkimusmenetelmänä ja tutkimuksen luotettavuus

Tämä tutkimus on luonteeltaan kyselytutkimus, joka toteutettiin postittamalla kyselylomake vastaajille. Hirsjärven ym. mukaan kyselytutkimuksen etuna on se, että sen avulla voidaan saada suuri tutkimusaineisto esimerkiksi verrattuna haastattelututkimukseen. Kyselymenetelmä säästää tutkijan aikaa ja mikäli kyselylomake on hyvin suunniteltu, saadaan aineisto käsiteltyä nopeasti. (Hirsjärvi ym. 2004, 184–185)

Kyselytutkimukseen liittyviä ongelmia voivat olla, että aineisto jää pinnalliseksi eikä menetelmä anna mahdollisuuksia varmistua siitä kuinka huolellisesti ja rehellisesti tutkimukseen osallistuneet ovat vastanneet kysymyksiin. Vastausten perusteella ei voida myöskään varmistua siitä, onko kysymykset ymmärretty oikein. Vastausprosentin jääminen alhaiseksi vähentää luonnollisesti tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsjärvi ym. 2004, 184) Myös tässä tutkimuksessa vastausprosentti jäi alhaiseksi, vain 12,7 prosenttiin. Hirsjärven ym. mukaan vastausprosenttia voidaan parantaa esimerkiksi muistuttamalla vastaamatta jättäneitä tutkimuksesta ja pyytämällä vastausta uudelleen. Muistuttamisen myötä vastausprosentti voi nousta jopa 70-80 prosenttiin, erityisesti jos kyselyn aihe on vastausryhmän näkökulmasta tärkeä. (Hirsjärvi ym. 2004, 185)

Tutkimusaiheen tärkeys vastaajille ei kuitenkaan auttanut tässä tutkimuksessa nostamaan vastausprosenttia, sillä vastauksia tuli erityisen vähän valmentajaryhmältä, joilla olisi oletettavasti ollut erityisen paljon arvokasta käytännön tietoutta ja kokemusta. Vastaamisesta muistuttaminen

esimerkiksi lähettämällä uusi kyselylomake vastaajille olisi voinut parantaa vastausprosenttia ja sitä myöden tutkimuksen luotettavuutta.

Kyselylomakkeessa oli käytetty avoimia kysymyksiä, mikä sallii vastaajien ilmaista mielipiteensä omin sanoin. Avoimet kysymykset voivat tuottaa aineiston, joka on luotettavuudeltaan kyseenalaista ja sisällöltään erittäin kirjavaa ja jota on lisäksi vaikea käsitellä ja analysoida. (Hirsjärvi ym. 2004, 190) Tämän tutkimuksen kyselylomakkeessa käytettiin avoimia kysymyksiä, joissa vastaajien oli mahdollista kertoa vapaasti oma näkemysensä. Tutkimuksessa luotettavuutta on saattanut heikentää kuitenkin se, että kyselylomakkeen kysymykset oli laadittu paikoittain liian laajoiksi tai rajaamattomiksi, joissakin vastauksista vastaaja oli muun muassa nostanut esille ongelmakohtia myös ravikilpailutapahtuman ulkopuolelta. Vastauksissa toistettiin myös paikoittain samoja asioita eri kysymysten alla, mikä voi kertoa siitä, että vastaaja ei ole ymmärtänyt kysymystä kyselylomakkeen laatijan tarkoittamalla tavalla. Myös vastausprosentti saattaa jäädä alhaiseksi runsaiden avointen kysymysten takia, kun kysely näyttää vaikealta täyttää.

Hirsjärven ym. (2004, 184) mukaan kyselytutkimuksen luotettavuutta heikentää myös se, että ei pystytä varmistumaan kuinka hyvin vastaajat ovat selvillä aiheesta tai ovat perehtyneet kysymyksissä käsiteltyihin aiheisiin. Tässä tutkimuksessa kaikki vastaajat ovat oletettavasti läheisesti tekemisissä kyselyn aihepiirien kanssa toimenkuvansa puolesta, joten tässä tutkimuksessa aiheeseen perehtymättömyys ei todennäköisesti ole heikentänyt tutkimuksen luotettavuutta. Vastaajat edustivat lisäksi hevosurheilun toimijoita laaja-alaisesti, joten tutkimustulokset olisivat voineet antaa laajan kuvan asian todellisesta tilasta, mikäli vastausprosentti olisi ollut hyväksyttävä.

2 KYSELYN TULOKSET

Tähän lukuun on koottu kyselytutkimuksessa saatuja vastauksia. Kyselyssä selvitettiin, mitkä ovat vastaajien mielestä suurimpia ongelmia liittyen hevosten hyvinvointiin kilpailutapahtumissa, hevosten valmennuksessa ja hevosten hoidossa. Lisäksi selvitettiin, mitä vastaajat pitävät tärkeimpinä ongelmakohtina, jotka liittyvät ympäristöasioihin sekä kilpailutapahtumassa, että valmennuksessa ja talleilla. Kyselyssä kysyttiin myös vastaajien mielipiteitä siitä, mitkä ovat ravikilpailuissa tärkeimmät ongelmakohdat, jotka liittyvät hevosten, ohjastajien ja hoitajien sekä katsojien turvallisuuteen. Vastaajilta kysyttiin lisäksi miten he korjaisivat kyselyssä mahdollisesti esille tulleita epäkohtia hevosen hyvinvoinnin, ympäristön ja turvallisuuden osalta liittyen ravikilpailutapahtumaan.

Kysely toteutettiin avoimilla kysymyksillä, joten yksi vastaaja saattoi antaa useampia eri vastauksia. Olen käsitellyt tekstiosuudessa vastaukset sen perusteella, kuinka moni kuhunkin kysymykseen vastanneesta on ollut kyseistä mieltä asiasta. Kuvioihin on otettu mukaan kaikki kysymykseen saadut, myös tyhjä, vastaukset ja esitetty kunkin vastauksen yleisyys prosenttiosuuksina kaikista vastauksista. Tyhjä vastaukset voidaan tulkita merkinä siitä, että vastaajalla ei ole ollut mielipidettä kyseisestä asiasta.

2.1 Hevosten hyvinvointiin liittyvät ongelmat kilpailutapahtumassa

Kysymykseen, jossa kysyttiin suurimpia ongelmia, jotka liittyvät hevosten hyvinvointiin kilpailutapahtumissa, vastasi 45 vastaajaa, eli 96 % vastaajista. Vastaajien mukaan eniten ongelmia on varikkoalueiden varustelutasossa, jossa vastaajat nimesivät useita epäkohtia. Yksittäisistä ongelma-kohtista esille nousi kilpailukunnottomien hevosten kilpailuttaminen. (Kuvio 1)

Suurimpana yksittäisenä ongelmana vastaajat kokivat kilpailukunnottomien hevosten kilpailuttamisen. Vastaajista seitsemätoista (38 %) mainitsi asian. Kilpailukunnottomaksi hevoseksi vastauksissa määriteltiin huonokuntoinen, riittämättömästi valmennettu, sairas, ontuva ja yllirasittunut hevonen. Myös hevosen joutuminen liian nuorena liian kovaan rasitukseen mainittiin yhdessä vastauksessa.

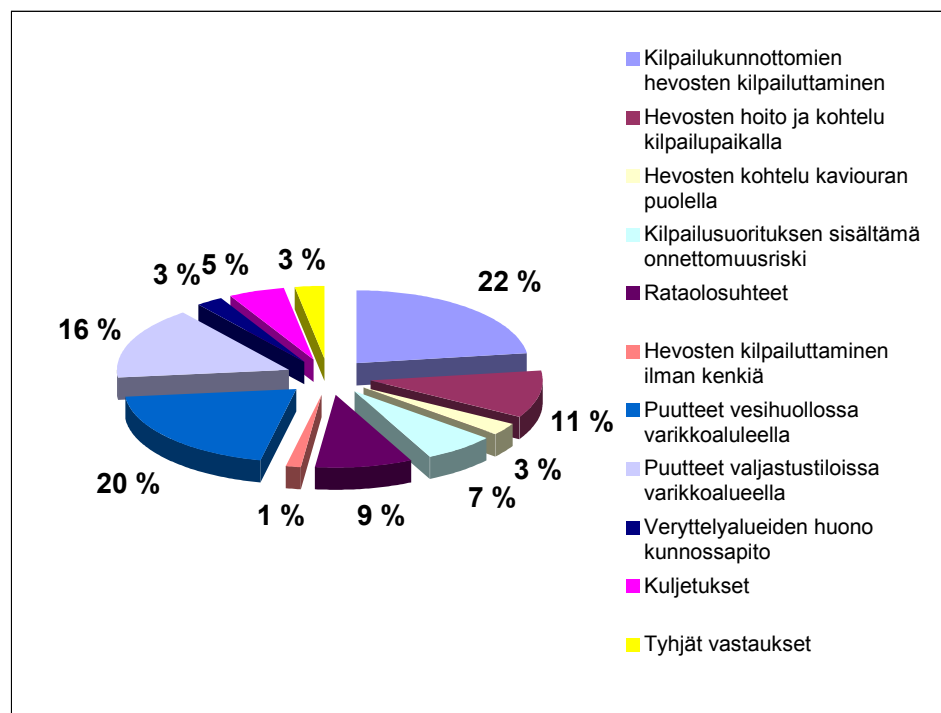
Hevosen hoidossa ja kohtelussa kilpailupaikalla ongelmia on kahdeksan vastaajan (18 %) mielestä. Epäkohtina esille nostettiin liian kovien tai vääränlaisten varusteiden käyttäminen, verryttelyn puutteellisuus ennen ja jälkeen kilpailusuoritusta sekä hevosten huono käsittely. Lisäksi yksi vastaaja mainitsi epäkohtaksi hevosten juottamisen riittämättömyyden. Kahden vastaajan mielestä hevosten kohtelussa ongelmia on kaviouran puolella. He kokivat kiellettyjä ajotapoja (*”repiminen, piiskaus”*) olevan hieman liian paljon. Toinen vastaajista mainitsi suomalaisen ajokulttuurin väärityneeksi (*”liian paljon hevosiä sammuu kolmannen radan kiertelyyn”*). Lisäksi viisi vastaajaa (11 %) mainitsi kilpailusuorituksen sisältämän onnettomuusriskin ja onnettomuudesta mahdollisesti seuraavan hevosen loukkaantumisen.

Rataolosuhteet epäkohtana mainitsi seitsemän (16 %) vastaajista. Vastauksissa mainittiin erityisinä ongelmina liian kova tai sateen pehmittämä rata. Sateen vaikutuksesta rata voi muuttua liukkaaksi ja pohjaltaan petteäväksi. kolmen vastaajan mielestä pakkasrajat ovat liian matalat, toisin sanoen kilpailuja järjestetään liian kovassa pakkasessa. Yksi vastaaja oli huolissaan hevosten kilpailuttamisesta ilman kenkiä karkeapintaisella ja kavioita kuluttavalla radalla.

Varikkoalueiden koettiin olevan riittämättömästi varusteltuja hevosten hyvinvoinnin kannalta. Vastaajista viisitoista (33 %) koki puutteita vesihuollossa. Ongelmana pidettiin pesupaikkojen ja vesipisteiden vähyyttä, läm-

pimän veden riittämättömyyttä sekä pesupaikkojen huonoa kuntoa ja epähygieenisyyttä. Kahdentoista vastaajan (27 %) mielestä myös valjastustiloissa on puutteita. He kokivat, että valjastuskatoksia on liian vähän ja ne ovat huonokuntoisia ja likaisia. Myös karsinapaikkoja on vastausten mukaan liian vähän. Lisäksi kaksi vastaajista mainitsi hevosten verryttelyalueiden kunnossapidon olevan huonoa.

Muutamit vastaajat mainitsivat hevosten kuljetuksiin, lastauksiin ja kuljetuskaluston huonoon kuntoon liittyvät onnettomuusriskit hyvinvointiepäkohdaksi.

KUVIO 1 Vastaajien mainitsemia epäkohtia ravikilpailutapahtumassa hevosen hyvinvointiin liittyen. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen %- osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 22 % kaikista annetuista vastauksista koski kilpailukunnottoman hevosen kilpailuttamista)

2.2 Hevosten hyvinvointiin liittyvät ongelmat valmennuksessa

Kysymykseen, jossa kysyttiin suurimpia ongelmia, jotka liittyvät hevosten hyvinvointiin valmennuksessa, vastasi 44 vastaajaa, eli 94 % vastaajista. Vastauksista erottui selvästi kolme pääteemaa: huonot valmennusolosuhteet, hevosten liiallinen rasittaminen ja hevosten käsittely. (Kuvio 2)

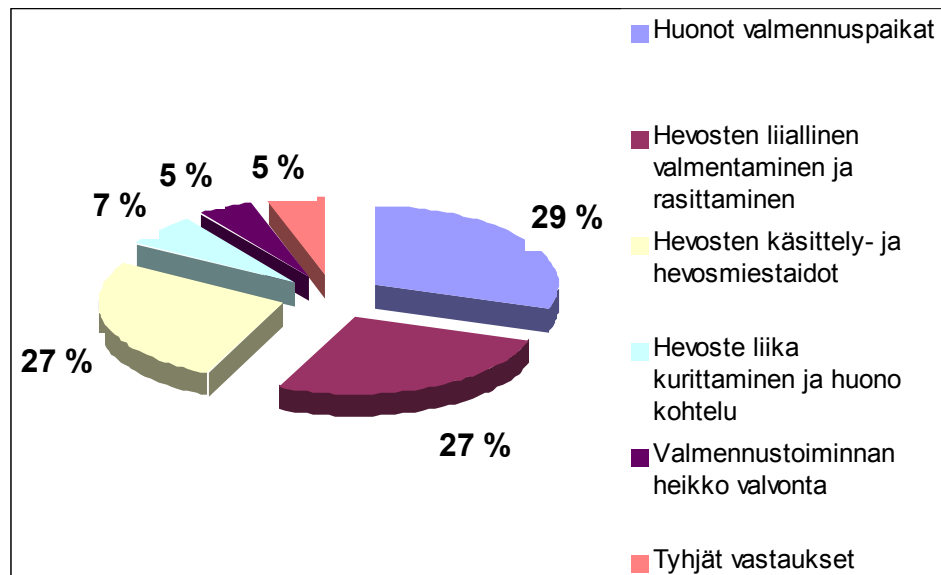
Eniten puutteita vastaajat kokivat valmennusolosuhteissa. Kahdeksantoista vastaajista (41 %) mainitsi yksioikaisesti ”huonot valmennuspaikat”. Eritellymmiin vastauksissa ilmeni ongelmaksi sopivien valmennuspaikkojen puute ja valmennusteiden huono kunto, joka kasvattaa hevosten loukkautumisriskiä. Vastaajaryhmästä riippuen ongelmaksi luokiteltiin myös

hevosia tylsyttävä yksitoikkoinen raviradan kiertäminen tai yleisten teiden käyttäminen valmennukseen, jolloin ongelmatilanteina koettiin hevosen ja muun liikenteen kohtaamistapahtumat.

Toinen asia, joka mainittiin lähes yhtä monessa vastauksessa kuin huonot valmennuspaikat, oli huoli hevosten liiallisesta valmentamisesta ja rasittamisesta. Tämä tuli esille kuudestatoista (36 %) vastauksesta. Vastaajat kokivat, että varsinkin nuorilta hevosilta vaaditaan liikaa liian aikaisin. Vastaajat olivat huolissaan myös siitä, että vanhoja ja loukkaantuneita hevosia saatetaan yrittää valmentaa liian pitkään hevosen loukkaantuessa yhä uudelleen ja uudelleen. Vastauksissa mainittiin myös valmentajan tai omistajan kärsimättömyyden ja kiireen takaisin radalle johtavan liian lyhyisiin toipilasaikoihin. Lisäksi vastauksista tuli esille liiallisen valmennuksen aiheuttamat rasitusvammat ja muut jalkavaivat, sekä tällaisten vammautuneiden ja sairaiden hevosten liika rasittaminen.

Hevosten hyvinvoinnin kannalta merkittävä aihekokonaisuus hevosten valmennuksessa on hevosten käsittely- ja hevosmiestaidot. Vastaajista kuusitoista (36 %) koki osalla hevosten valmentajista olevan näissä suuria puutteita. Vastaajien mielestä syynä ovat valmennustietämyksen ja ammattitaidon puute. Vastaajat mainitsivat lisäksi hevosenlukutaidon ja terveydentilan tarkkailun olevan puutteellista. Lisäksi neljän vastaajan mielestä hevosia kuritetaan liikaa tai muutoin kohdellaan huonosti.

Eräs kyselyyn vastannut eläinlääkäri koki epäkohdaksi lääkintäkontrollin vajavaisuuden. Kolme muuta vastaajaa mainitsi valmennustoimintaan kohdistuvan valvonnan mahdollisuudet heikoiksi ja puutteellisiksi.

KUVIO 2 Vastaajien mainitsemia epäkohtia hevosten valmennuksessa hevosen hyvinvointiin liittyen. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen %- osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 29 % kaikista annetuista vastauksista koski huonoja valmennuspaikkoja)

2.3 Hevosten hyvinvointiin liittyvät ongelmat hevosten hoidossa

Kysymykseen, jossa kysyttiin suurimpia ongelmia, jotka liittyvät hevosten hyvinvointiin hevosten hoidossa, vastasi 41 vastaajaa, eli 87 % vastaajista. Vastaajien mielestä suurimpina hevosten hyvinvointia uhkaavina ongelmina hevosten hoidossa kotitalleilla ovat hevosten pito-olosuhteet ja hevosten pitäjien tiedon ja taidon puute. (Kuvio 3)

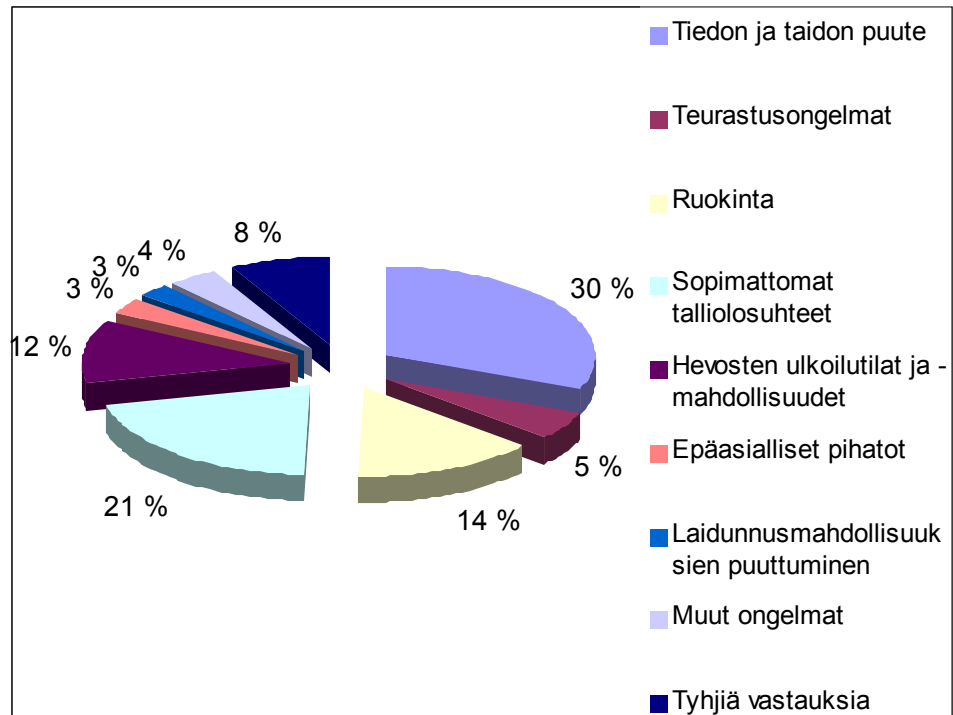
Tiedon ja taidon puute tuli esille kahdessakymmenessäneljässä (59 %) vastauksessa. Vastauksissa mainittiin osaamaton, ammattitaidoton ja asiantuntematon hoito, tiedon puute ruokinnasta, hoidosta, lääkinnästä ja hevosen tarpeista sekä hevostamien ja maalaisjärjen puuttuminen. Eräs vastaaja totesi tämän johtavan siihen, että *”hevostia pidetään kuin Barbienukkeja”*. Suurin huoli vastaajilla oli hevosista, jotka hankitaan ennen kuin tiedot ja taidot riittävät hevosen hoitamiseen.

Syyksi hevosten joutumiselle osaamattomiin käsiin muutama vastaaja mainitsi hevosten teurastusongelman. Tällä hetkellä Suomessa hevosten teurastuspaikkoja on vähän ja hevosista teurastamolta saatava hinta on huono, tämän seurauksen hevosia *”saa liian halvalla”*. Riskiryhmiksi vastaajat mainitsivat *”vanhat ukot, pikkutyöt ja hevoskuiskaajat”* sekä erityisesti näiden hoitoon ajautuvat *”kiertolais-, kesä- ja pullahevokset”*.

Hevosten ruokinnassa yksitoista vastaajaa (27 %) koki olevan joitain ongelmia. Yhdeksi syyksi tähän he nimesivät ruokintatietämyksen puutteen, joka johtaa virheelliseen ruokintaan. Tämän mainitsi kuusi vastaajista. Vastaajat kokivat ongelmaksi myös huonolaatuisten rehujen käytön ruokinnassa sekä hyvän heinän saannin vaikeuden. Yhdessä vastauksessa mainittiin rehuanalyysien käytön puuttuminen hevosten ruokinnan suunnittelun apuna.

Hevosten pito-olosuhteet hyvinvointiepäkohdaksi mainitsi kaksikymmentäviisi (61 %) vastaajaa. Huonot tai sopimattomat talliolosuhteet mainitsi kuusitoista (39 %) vastaajaa. Ongelmina tuotiin esille tilojen sopimattomuus, lähinnä liian matalat tallit ja epäasialliset karsinat sekä puutteet tallien sisäilmassa ja ilmanvaihdossa. Hevosten ulkoilutiloissa ja -mahdollisuuksissa koki puutteita seitsemän (17 %) vastaajaa. Ulkoilutarhojen puutteiksi mainittiin huonot aidat, liian pienet tarhat ja tarhojen vähyys. Hevosten ulkoilumahdollisuuksien koettiin olevan heikoimpia isoilla talleilla, joissa tarhojen vähyden takia tarhaus aika on lyhyt. Ulkoilumahdollisuuksia rajoittavana tekijänä mainittiin myös tallin aikainen sulkeminen, josta seuraa paljon karsinassa oloa ja epätasaiset ruokintavälit. Kahdessa vastauksessa mainittiin laidunnusmahdollisuuksien puuttuminen. Hevosten pitämisen epäasiallisissa pihatoissa ongelmaksi koki kaksi vastaajaa.

Muina hevosten hoitoon liittyvinä ongelmakohtina yksittäisvastauksissa mainittiin eläinlääkäripalveluiden huono saatavuus ja kalleus sekä hevosten pitäjien rahapula.

KUVIO 3 Vastaajien mainitsemia epäkohtia hevosten hoidossa valmennuksessa ja talleilla. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen %- osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 30 % kaikista annetuista vastauksista koski tiedon ja taidon puuttumista)

2.4 Ympäristöasioihin liittyvät ongelmat kilpailutapahtumassa

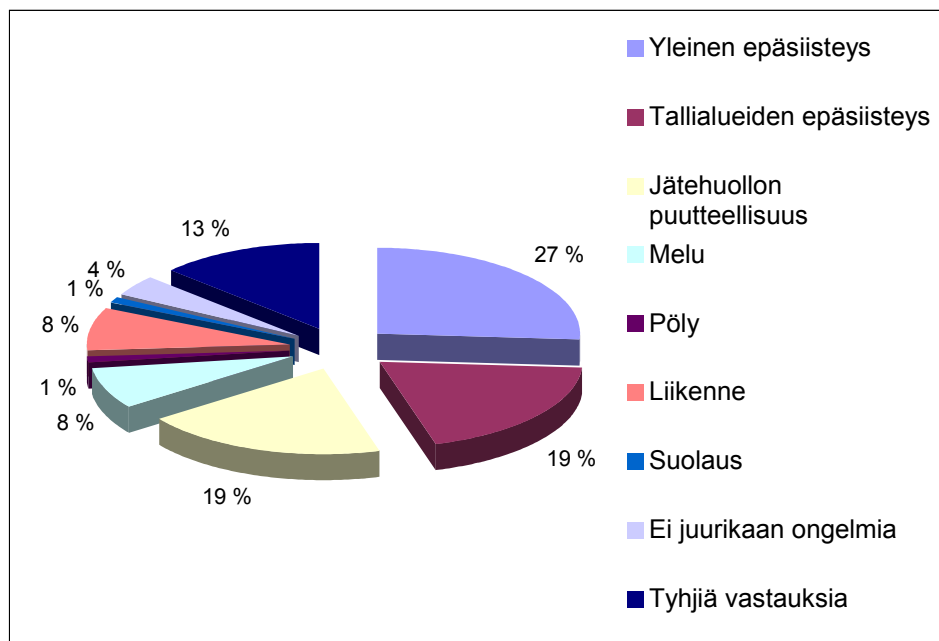
Kysymykseen, jossa kysyttiin tärkeimpiä ongelmakohtia, jotka liittyvät ympäristöasioihin kilpailutapahtumassa, vastasi 37 vastaajaa, eli 79 % vastaajista. Ympäristöön liittyvistä epäkohdista vastaajat nostivat päällimmäiseksi yleisen epäsiisteyden. Raviratojen yleisilme koettiin aneemiseksi ja maisemoinnissa todettiin olevan puutteita. (Kuvio 4)

Eniten ongelmia koettiin olevan raviratojen varikkoalueilla, joka mainittiin viidessätoista (41 %) vastauksessa. Varikkoalueet kuvailtiin epäsiisteiksi ja ”rähjäisiksi”. Myös varikkoalueilla sijaitsevat ratatallit ympäristöineen miellettiin yleensä epäsiisteiksi. Tallialueella koettiin olevan ongelmia lanta- ja jätehuollossa. Syiksi mainittiin varikon käyttäjien välinpitämättömyys ympäristöä kohtaan, jäteastioiden vähyys tai puuttuminen sekä lannankäsittelyn hankaluus. Vastaajat kokivat valjastuskatosten ja pesupaikkojen lannanpoiston olevan hankalaa huonon varustelutason takia. Varsinkin valmentajat mainitsivat lapioiden, kottikärryjen, harjojen ja lannankeuruupaikkojen olevan huonokuntoisia, niitä olevan liian vähän tai niiden puuttuvan kokonaan.

Jätehuollossa koettiin ongelmaksi paitsi ihmisten välinpitämättömyydestä tai jäteastioiden puutteesta johtuva roskaaminen, myös jätteiden lajittelun ja kierrätyksen puutteellisuus. Myös kertakäyttötuotteiden, muun muassa käsipapereiden runsas kulutus ravitapahtumassa miellettiin ympäristökuormitukseksi.

Ravikilpailutapahtuman aiheuttaman meluhaitan mainitsi kuusi (16 %) vastaajaa. Lisäksi kaksi vastaajaa koki raviradalta irtoavan pölyn ympäristöhaitaksi. Myös radan suolaus miellettiin epäkohdaksi.

Liikenteen aiheuttaman ympäristöhaitan mainitsi kuusi (16 %) vastaajaa. Vastauksissa tuli esille polttoainevarojen kulutus, hevosten kuljetuksesta johtuva liikenne sekä yksityisautoilu ravipaikalle. TotoTv-ravien todettiin vähentäneen yksityisautoilua. Kolmen vastaajan mielestä ravitapahtumassa ei juurikaan ole ympäristöongelmia.

KUVIO 4 Vastaajien mainitsemia epäkohtia kilpailutapahtumassa liittyen ympäristökysymyksiin. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen % - osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 27 % kaikista annetuista vastauksista koski yleistä epäsiisteyttä)

2.5 Ympäristöasioihin liittyvät ongelmat valmennuksessa ja talleilla

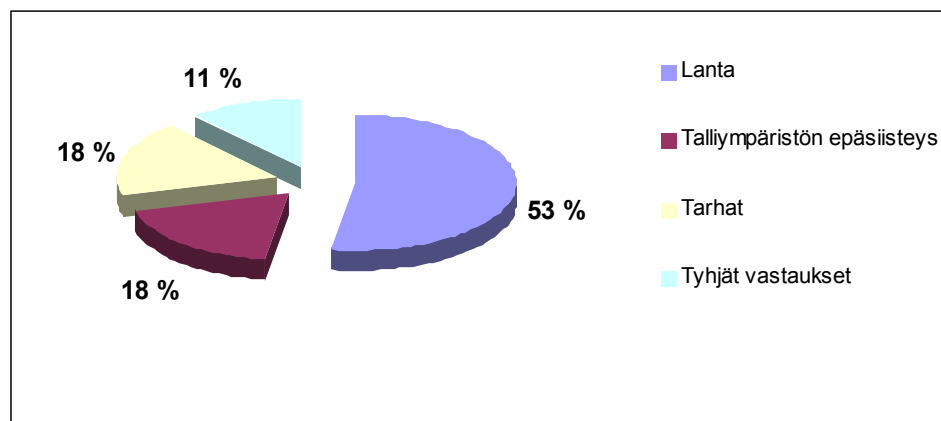
Kysymykseen, jossa kysyttiin tärkeimpiä ongelmakohtia, jotka liittyvät ympäristöasioihin valmennuksessa ja talleilla, vastasi 40 vastaajaa, eli 85 % vastaajista. Vastaajat pitivät selvästi tärkeimpänä epäkohtana tallien lantahuoltoa. (Kuvio 5)

Suurin osa (32 vastaajaa, eli 80 %) kysymykseen vastanneista nosti suurimmaksi epäkohdaksi hevosten tuottaman lannan. Puutteita koettiin olevan lannan varastoinnissa, käsittelyssä ja loppusijoituksessa.

Ongelmaksi koettiin myös talliympäristön epäsiisteys, ”rähjäisyys” ja ”nurkkien rapistuminen”. Tämä tuli esille yhdestätoista (28 %) vastauksesta. Muutamassa vastauksessa mainittiin lisäksi epäsiisteysten johtavan kielteisiin mielikuviin koko hevosalasta.

Tarhat ongelmakohtana mainitsi yksitoista (28 %) vastaajaa. Tarhoja koettiin olevan liian vähän hevostmäärään nähden tai niiden olevan liian pieniä. Myös tarhan pohjien ja aitojen huono kunto ja hoitamattomuus nousivat esille vastauksista. Vastaajat olivat huolissaan hoitamattomuudesta johtuvista valumista ja tarhojen ympäristölle aiheuttamasta pistekuormituksesta. Pistekuormituksella tarkoitetaan ympäristökuormitusta, joka tulee vesistöön selvästi tietystä pisteestä (Ympäristöministeriö 2006).

Muiksi hevostalleista ympäristölle koituviksi haitoiksi vastaajat mainitsivat irtipäässeet hevoset, liikenteen, hevosten loppusijoituksen ongelmat, liian isot tuotantoyksiköt sekä isojen yksiköiden tautien- ja loistentartuntavaarat.

KUVIO 5 Vastaajien mainitsemia epäkohtia valmennuksessa ja talleilla ympäristökysymyksiin liittyen. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen %- osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 53 % kaikista annetuista vastauksista koski lantaa ja siihen liittyviä ongelmia)

2.6 Hevosten turvallisuuteen liittyvät ongelmat ravikilpailuissa

Kysymykseen, jossa kysyttiin tärkeimpiä ongelmakohtia ravikilpailuissa, jotka liittyvät hevosten turvallisuuteen, vastasi 45 vastaajaa, eli 96 % vastaajista. Vastaajat pitivät suurimpina ongelmina varikkoalueiden ahtautta ja varikolla tapahtuvaa liikennettä sekä selvien liikennesääntöjen puutetta. Muilta osin vastauksissa oli suurta hajontaa. (Kuvio 6)

Suurimpana epäkohtana hevosten turvallisuuteen liittyen vastaajat pitivät ahtaita ja huonosti suunniteltuja varikkoalueita. Vastaajista kaksikymmentäviisi (56 %) mainitsi asian. Varikkoalueella tapahtuvan autoliikenteen ja autojen parkkeerauksen sekä varikkoalueiden puitteiden koettiin aiheuttavan hevosille turvallisuusriskejä. Vastauksissa mainittiin rikkiinäiset tai puuttuvat varikkoalueenportit ja puutteet kuskinvaihtopaikkojen turvallisuudessa. Valjastuskatoksia on liian vähän, jolloin osa hevosista joudutaan valjastamaan kuljetuskoppeihin kiinnitettynä. Varikkoalueiden kulkureittien huonokuntoisuus, varsinkin kelirikkoaikoina, sekä lämmittelyalueiden

puute tai vähäisyys mainittiin muutamissa vastauksissa. Lisäksi neljä (9 %) kysymykseen vastanneista mainitsi huonon valaistuksen.

Varikolla tapahtuvan autoliikenteen tai autojen huonon parkkeerauksen mainitsi muutama vastaaja. Myös yhteisten liikennesääntöjen puutteellisuuden tai puuttumisen varikkoalueella koettiin heikentävän hevosten turvallisuutta. Vastauksissa mainittiin lisäksi asiattomien henkilöiden oleskelu varikkoalueella. Asiattomaksi koettiin yleisön vapaa liikkuminen varikolla sekä lasten, lastenvaunujen ja koirien tuominen varikolle.

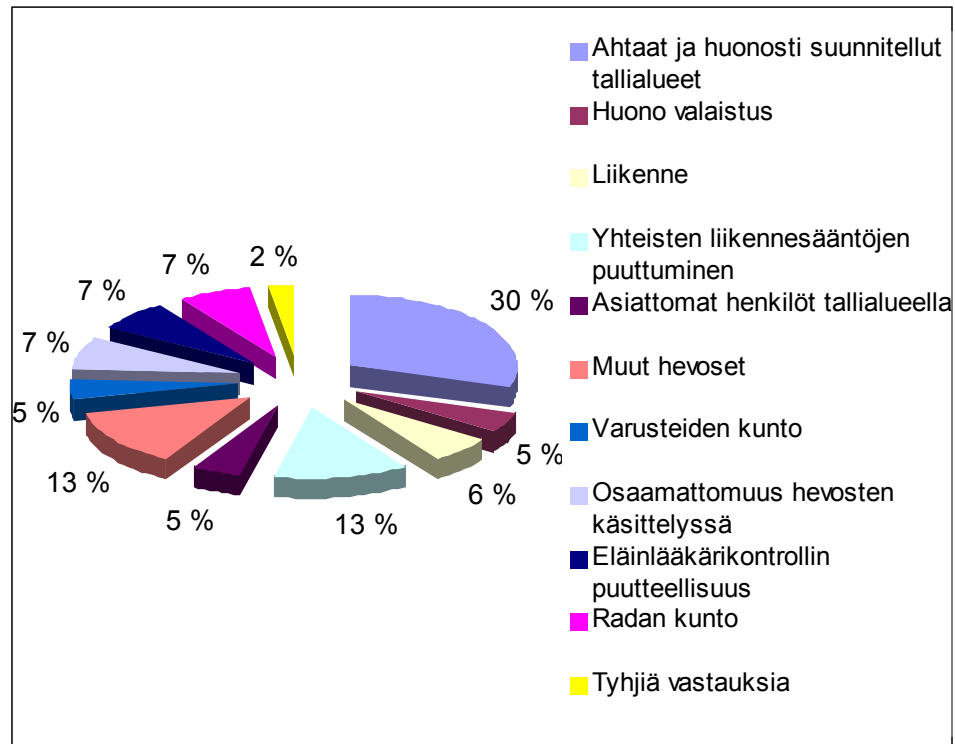
Vastaajista yksitoista (24 %) mainitsi hevosten aiheuttavan toisilleen turvallisuusriskejä sekä varikko- että rata-alueella. Hevosista vaarallisiksi luokiteltiin ”toimimattomat” hevoset, eli hevoset jotka eivät tottele tai tottelevat huonosti ohjastajaansa. Vaaraa aiheuttavat myös karanneet hevoset sekä kolaritilanteet.

Hevosella käytettävien varusteiden ja välineiden huonon kunnon tai sopimattomuuden mainitsi neljä (9 %) vastaajista. Kuusi (13%) vastaajaa koki hevosten käsittelyssä ilmenevän turvallisuutta heikentävää osaamattomuutta tai huolimattomuutta.

Kuten aikaisemmin tuli ilmi kappaleessa 2.1, vastaajat pitivät suurimpana hevosen hyvinvointiepäkohtana kilpailukunnottomalla hevosella kilpailemisen. Vastaajat kokivat lisäksi, että kilpailukunnottomat hevoset ovat myös turvallisuusriski juostessaan terveiden joukossa, esimerkiksi väsyessä kesken kilpailun ne voivat aiheuttaa kolaritilanteita. Kilpailukunnottomat hevoset ovat myös alttiita loukkaantumisille. Muutaman vastaajan mielestä eläinlääkärikontrollin puutteellisuus ennen kilpailusuoritusta on yhtenä syynä siihen, että kilpailukunnottomat tai sairaat hevoset pääsevät kilpailemaan.

Kaviouran puolella hevosten turvallisuuden suurimpana uhkana vastaajat pitivät radan kuntoa. Tätä mieltä oli kuusi (13 %) vastaajaa. Muina hevosiin kohdistuvina turvallisuusriskeinä vastaajat mainitsivat turvakaistojen puuttumisen, rikkinäiset tai puuttuvat varikkoportit, laukkaavan hevosen kiertämisen kilpailutilanteessa sekä lähtötilanteen (varsinkin volttilähdöissä). Myös kuskiensa asenteiden koettiin vaikuttavan turvallisuuteen, parissa vastauksessa mainittiin ”välipitämättömät ja muista piittaamattomat ohjastajat”.

Hevoseen kohdistuvana turvallisuusepäkohtana viisi (11 %) vastaajaa mainitsi hevosen loukkaantumisriskit ja kilpailutilanteessa sattuvat vammat.

KUVIO 6 Vastaajien mainitsemia epäkohtia ravikilpailutapahtumassa hevosten turvallisuuteen liittyen. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen %- osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 30 % kaikista annetuista vastauksista koski ahtaita ja huonosti suunniteltuja tallialueita)

2.7 Ohjastajien ja hoitajien turvallisuuteen liittyvät ongelmat ravikilpailuissa

Kysymykseen, jossa kysyttiin tärkeimpiä ongelmakohtia ravikilpailuissa, jotka liittyvät ohjastajien ja hoitajien turvallisuuteen, vastasi 41 vastaajaa, eli 87 % vastaajista. Suurimpana epäkohtana paitsi hevosten (kappale 2.6), myös ohjastajien ja hoitajien turvallisuuden kannalta vastaajat pitivät ahtaita ja huonosti suunniteltuja varikkoalueita. (Kuvio 7)

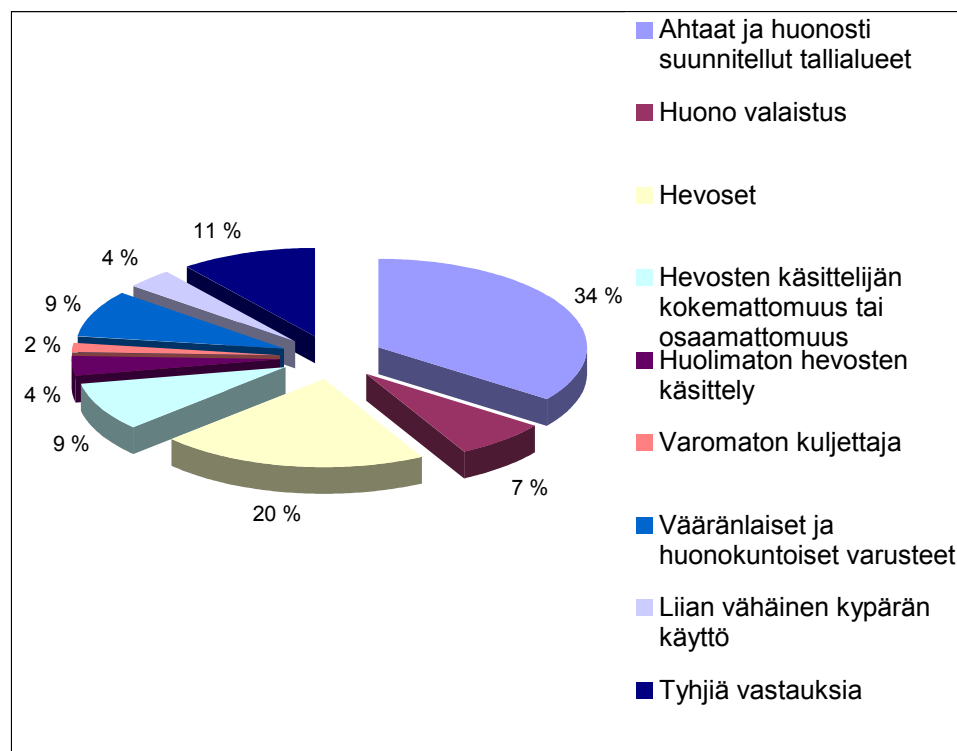
Ahtaat ja huonosti suunnitellut varikkoalueet mainittiin kahdessakymmenessä (49 %) vastauksessa. Vastaajat olivat eritelleet varikkoalueiden ongelmiksi muun muassa valjastuskatosten ja turvallisen jäähdyttelylenkin puuttuminen, kuskien vaihtopaikkojen puuttuminen tai niiden puutteellisuudet, hevosen karkaaminen, kolaritilanteet, sekä asiattomien henkilöiden liikkuminen varikkoalueella. Varikkoalueiden liikennejärjestelyissä koettiin olevan ongelmia niin henkilö-, hevos- ja autoliikenteessä kuin myös hevoskuljetusajoneuvojen parkkeerauksessa. Vastauksissa mainittiin myös huono valaistus, alueiden huono kunto ja liukkaus.

Toinen asia, jonka vastaajat mainitsivat useasti vastauksissaan, oli hevoset tai niiden kanssa tapahtuvat kolaritilanteet, tämä ilmeni kahdestatoista (29 %) vastauksesta. Turvallisuusriskiksi mainittiin huonosti käyttäytyvät, vaaralliset, toimimattomat ja vaukkoontuneet sekä irtipäässeet hevoset. Hevosten käsittelijöiden kokemattomuus tai osaamattomuus vaaratilantei-

den aiheuttajana ilmeni viidestä vastauksesta. Muutamassa vastauksessa mainittiin myös huolimaton ja varomaton hevosten käsittely sekä varomattomat ohjastajat. Sääntöjen tuntemisen ja noudattamisen koettiin olevan lievästi puutteellista. Yhdessä vastauksessa mainittiin ”normaalit kilpailutilanteeseen liittyvät riskit”.

Vastaajista viisi (12 %) oli sitä mieltä, että jotkut käyttävät hevosillaan huonokuntoisia tai vääränlaisia varusteita. Vääränlaisilla varusteilla vastaajat tarkoittivat varusteita, joilla hevosta ei pystytä hallitsemaan. Myös suojarusteiden, esimerkiksi potkuremmin, käytön laiminlyönti mainittiin. Kahden vastaajan mielestä kypärän käyttö on liian vähäistä.

Raviratojen ensiapuvalmiuksissa ja henkilöstön osaamisessa muutama vastaaja koki olevan parantamisen varaa. Eräessä vastauksessa mainittiin ambulanssin sijaitsevan liian kaukana varikolta ja toisessa vastauksessa ensiapupalveluiden taso koettiin huonoksi. Yksittäisvastauksissa mainittiin myös toimihenkilöiden osaamattomuus sekä neuvonnan ja ohjeistusten puute varikolla.

KUVIO 7 Vastaajien mainitsemia epäkohtia ravikilpailutapahtumassa ohjastajien ja hoitajien turvallisuuteen liittyen. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen %- osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 34 % kaikista annetuista vastauksista koski ahtaita ja huonosti suunniteltuja tallialueita)

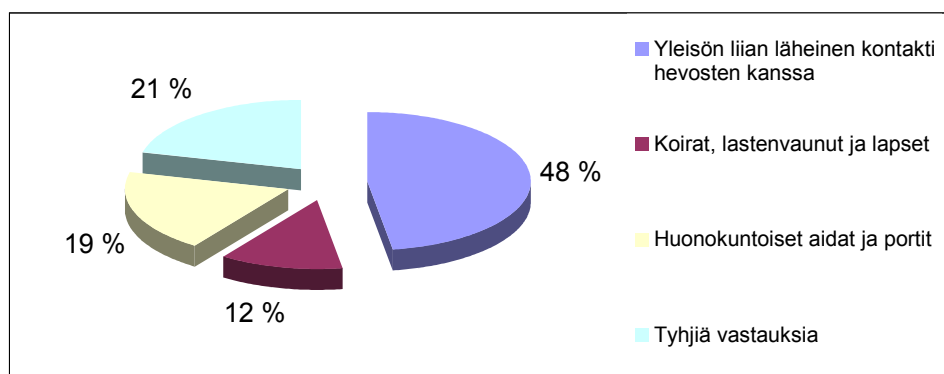
2.8 Yleisön turvallisuuteen liittyvät ongelmat ravikilpailuissa

Kysymykseen, jossa kysyttiin tärkeimpiä ongelmakohtia ravikilpailuissa liittyen katsojien turvallisuuteen, vastasi 35 vastaajaa, eli 74 % vastaajista. (Kuvio 8)

Suurin osa (27 vastaajaa eli 77 %) kysymykseen vastanneista koki yleisölle vaarallisimmaksi tilanteen, jossa yleisö pääsee liian läheiseen kontaktiin hevosten kanssa. Yleisön turvallisuudelle vaarallisinta raveissa vastaajien mukaan on irtipäässyt hevonen. Suurimpana uhkana joutua liian läheiseen kontaktiin hevosten kanssa koettiin vapaa pääsy varikkoalueelle, tämä ilmeni kaikkien kysymykseen vastanneiden vastauksista. Vaarana on jäädä hevosten alle tai aiheuttaa kolaritilanteita, mahdollisesti hevosen irtipääsyn. Koirat, lapset ja lastenvaunut tulisi kieltää kaikilta varikkoalueilta kokonaan seitsemän vastaajan mielestä.

Vaaratilanteita aiheuttaa yhdentoista (31 %) vastaajan mielestä ravirata-alueiden huonossa kunnossa olevat aidat ja portit tai niiden puuttuminen. Vastaajat olivat huolissaan irtipäässeeseen hevosen mahdollisesta pääsystä yleisöalueelle.

Muina katsojien turvallisuutta uhkaavina asioina yksittäisistä vastauksista tuli esille turvallisuussuunnitelman ja yleisen valvonnan puute, liikenne, kiihkeästi peleissään mukana elävät pelurit, aseet ja vähemmistöryhmän keskinäiset välienselvittelyt sekä juhlivien ja juopottelevien katsojien aiheuttamat vaaratilanteet.

KUVIO 8 Vastaajien mainitsemia epäkohtia ravikilpailutapahtumassa yleisön turvallisuuteen liittyen. Kuviossa on mainittu kyseisen vastauksen %- osuus kaikista annetuista vastauksista. (Esimerkiksi 48 % kaikista annetuista vastauksista koski yleisön liian läheistä kontaktia hevosten kanssa)

3 PARANNUSEHDOTUKSIA KYSELYN VASTAAJILTA

Kyselyssä paitsi kartoitettiin raviurheilun turvallisuuteen, hevosten hyvinvointiin sekä ympäristönäkökohtiin liittyviä asioita, myös pyydettiin vastaajilta parannusehdotuksia huomaamiinsa epäkohtiin. Vastaajat eivät olleet eritelleet vastauksiaan aihealueittain ja käsittelenkin ne tässä siinä järjestyksessä, kuinka yleisesti jotakin parannusehdotusta vastauksista ilmeni.

3.1 Ravitapahtumassa

Ravitapahtumaan liittyviä parannusehdotuksia vastaajilla oli eniten varikkoalueiden osalta. Viidessä vastauksessa mainittiin varikkoalueiden laajentaminen, myös rakentamisen parempi suunnittelu ja puiden raivaaminen ahtaiden välien estämiseksi oli esitetty näissä vastauksissa.

Varikkoalueiden liikennejärjestelyjä koskevia vastauksia oli yhdeksän. Vastauksissa toivottiin kaiken varikkoalueella tapahtuvan liikenteen parempaa kontrollointia sekä selkeämpiä sääntöjä ja lisää opastusta liikennejärjestelyjen osalta. Muutama vastaajista ehdotti, että varikkoalueelle merkittäisiin tai eristettäisiin väylät, joita pitkin ihmiset, erityisesti varikkoalueella liikkuva yleisö, voisivat kulkea turvallisesti. Lisäksi toivottiin, että hevosten liikutteluun varatut, varsinkin radalle menoon ja sieltä poistuloon tarkoitetut reitit, olisivat selkeämmät. Hevosajoneuvojen parkkeeraukseen toivottiin kiinnitettävän enemmän huomiota. Eräs vastaajista ehdotti, että sääntöjä laadittaessa kannattaisi suunnittelun avuksi tehdä kysely varikkoalueella hevosten parissa toimiville, lähinnä siis hevosten valmentajille.

Varikkoalueiden varustelutason parantamista koskevia vastauksia oli seitsemän. Pesupaikkoja ja lämminvesipisteitä lisää toivoi viisi vastaajaa, lisäksi muutama vastaaja mainitsi myös valjastustilojen lisätarpeen. Varikkoalueen lantahuoltoon helpottamaan vastaajat toivoivat lisää kottikärryjä, harjoja ja lapiota. Näiden tulisi myös olla sellaisessa kunnossa, että niitä voi käyttää. Tämän lisäksi vastaajat ehdottivat valaistuksen sekä kuulutusten kuuluvuuden parantamista. Viidessä vastauksessa mainittiin varikkoalueiden laajentaminen, myös rakentamisen parempi suunnittelu ja puiden raivaaminen ahtaiden välien estämiseksi oli esitetty näissä vastauksissa.

Vastaajista viisi haluaisi lisätä varikkoalueella hevosten parissa toimivien valmentajien, ohjastajien sekä hevostenomistajien koulutusta ja ohjeistusta, koskien muun muassa hevosten käsittelyä ja hoitoa sekä sitä kuinka varikolla tulee käyttäytyä. Eräs vastaaja totesi uuden, vuonna 2005 voimaanastuneen, vastuupalmentajakoulutuksen jo parantaneen paljon tilannetta. Lisäksi kolme vastaajaa peräsi sääntöjen tiukempaa valvontaa ja ankarampia sanktioita sääntöjen rikkojille varikkoalueella.

Yleisön ja hevosten eristäminen tahattomilta kontakteilta oli mainittu kymmenessä vastauksessa. Katsomo- ja varikkoalueet pitäisi vastaajien mielestä erottaa selkeämmin toisistaan ja näitä erottavien aitojen porttien kunnosta tulisi pitää parempaa huolta kuin nykyisin. Vastaajat ehdottivat, että yleisön pääsyä varikolle rajoitettaisiin ja kuten jo yllä tuli esille, heille voitaisiin rajata varikkoalueella omat, turvalliset kulkureitit. Lisäksi muutama vastaaja, kuten jo kappaleessa 7.5 tuli esille, haluaisi kieltää lasten, lastenvaunujen ja koirien tuomisen varikkoalueelle kokonaan.

Kymmenen vastaajaa mainitsi siisteyteen liittyviä parannuskohteita. Vastaajat olivat sitä mieltä, että yleiseen viihtyvyyteen ja ympäristön siisteyteen tulisi panostaa enemmän. Raviratojen eri kohteita ja rakennelmia tulisi korjata ja kunnostaa ajallaan eikä päästää paikkoja rapistumaan. Varikkoalueiden siisteydestä huolehtimisen esimerkkeinä mainittiin valjastuskastosten pesu ja maalaus sekä roska-astioiden lisääminen. Vastaajat peräänkuuluttivat myös ratatallien vastuuta oman tallinsa ympäristön osalta.

Radan ja lämmittelyalueiden kunnostukseen tulisi seitsemän vastaajan mielestä paneutua paremmin. Vastaajat toivoivat muun muassa, että ratojen hoitoon käytettäisiin enemmän resursseja ja tiedotusta radan hoidon ja kunnostuksen osalta lisättäisiin. Näillä parannuksilla toivottiin, että radat ja lämmittelyalueet saataisiin hyväkuntoisiksi. Hyvä rata on muun muassa vettä läpäisevä ja pitäväpohjainen, ei liian liukas tai upottava, eikä talvelakaan liian kova.

Kilpailueläinlääkärin toimintaa koskevaa palautetta antoi neljä vastaajaa. Vastaajien mielestä eläinlääkäreiden tulisi puuttua entistä paremmin toimenkuvansa edellyttämiin tehtäviin, esimerkiksi määrätä hevosia herkemmin koelähtöön. Vastaajat olivat myös sitä mieltä, että tuomariston, varikkoalueenvalvojien ja eläinlääkäreiden tulisi yhdessä tiukentaa hevoisiin kohdistuvaa valvontaa.

Raviradan toimihenkilöitä koskevia parannusehdotuksia oli neljällä vastaajalla. Vastaajat kaipasivat enemmän henkilökuntaa ravitapahtuman läpiviemiseen. Ravien henkilöstöstä mainittiin myös, että sen tulisi olla pysyväistä ja ammattitaitoista. Uudet toimihenkilöt tulisi perehdyttää huolellisesti tehtäviinsä ja vanhallekin henkilöstölle tulisi järjestää koulutustilaisuuksia ja neuvonpitoja säännöllisesti.

Raviratojen turvallisuussuunnitelmia tai niiden toteuttamista haluaisi parantaa neljä vastaajaa. Vastaajien mielestä turvallisuussuunnitelmia tulisi päivittää entistä useammin, sekä tarkastaa niiden toimintaa käytännössä, esimerkiksi sitä, onko hätäpoistumistiet turvattu. Lisäksi mainittiin ensiapuvalmiuksien kehittäminen.

Varustukseen liittyviä parannuskohteita mainitsi kolme vastaajaa. Yksi ehdotti potkuremmin käyttöä pakolliseksi, toinen haluaisi tiukentaa valjastus- ja kärrytarkastuksia ja kolmannen mielestä kaikilla hevosen käsittelyyn osallistuvilla tulisi olla kypärä.

Ravitapahtuman aikataulutuksessa on kahden vastaajan mielestä parantamista. Toinen oli sitä mieltä, että ravitapahtuman pysymistä aikataulussa on parannettava. Toinen ehdotti, että radan kunnostusta olisi pystyttävä ajoittamaan niin, että opetuslähtöön (joka ajetaan ennen raveja) osallistuvia varsoja ei tarvitsisi lämmittää radankunnostuskaluston seassa.

3.2 Kotitalleilla

Talleihin ja talliympäristöön liittyviä parannusehdotuksia vastaajilla oli eniten lantahuollon osalta. Kahdeksan vastaajaa oli maininnut asian. Vastaajat ehdottivat turpeen käytön lisäämistä ja lantajätteen uusiokäytön järjeistämistä muun muassa valitsemalla käyttökohteet tarkasti. Kaksi vastaajaa vaati toimenpiteitä lannan polttamisen sallimiseksi. Yksi vastaaja mainitsi, että betonipohjaisten lantaloiden rakentamisella voidaan keventää lantaloiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia.

Kahdeksan vastaajaa haluaisi lisätä koulutusta ja valvontaa talleille. Kolme vastaajaa mainitsi erityisesti pihattotoiminnassa olevan parannettavaa. Vastaajat mainitsivat, että talleilla tarvittaisiin lisää koulutusta hevosten valmennuksesta, hoidosta ja hevoselle sopivista pito-olosuhteista. Lisäksi ihmisten haluttaisiin saavan enemmän tietoa hevosen luontaisen käyttäytymisen ymmärtämiseksi. Vastaajat ehdottivat valvonnan lisäämistä ja talli- sekä pihattotarkastuksia, jotta talleilla ilmeneviin epäkohtiin voitaisiin paneutua entistä paremmin.

Muina parannettavina asioina yksittäisissä vastauksissa mainittiin, että valmennuskeskusten ja tallien siisteyteen ja ympäristöön olisi kiinnitettävä enemmän huomiota. Yksi vastaaja ehdotti, että heinäntoimittajilta vaaditaisiin rehuanalyysitulokset.

4 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kirjekyselyn vastaukset olivat melko yhdenmukaisia. Vastaajat olivat kokeneet samat asiat ongelmallisiksi ja myös parannusehdotukset olivat samansuuntaisia. Parannusehdotuksissa ei kuitenkaan esitetty konkreettisia keinoja ongelmien poistamiseksi.

Suurimmaksi ongelmaksi hevosten hyvinvoinnissa koettiin varikkoalueiden varustelutaso. Varikkoalueiden puitteet ovat monin paikoin riittämättömät, esimerkiksi pesupaikkoja ja valjastuskatoksia on liian vähän. Ongelma on tiedossa yleisesti ja monilla radoilla tehdään parannuksia varikkoalueiden tason ja toimivuuden parantamiseksi. Varikkoalueiden ongelmat johtuvat lähinnä resurssipulasta.

Suurimmaksi yksittäiseksi ongelmaksi hevosten hyvinvointiin liittyen nähtiin kilpailukunnottomalla hevosella kilpaileminen. Ikävä kyllä hevosten

taustavoimissa on joukossa sellaisiakin, jotka tuovat välinpitämättömyytään tai tietämättömyyttään esimerkiksi sairaita, ontuvia tai puutteellisesti valmennettuja hevosia kilpailuihin. Vastaajien mielestä kilpailueläinlääkäreiden tulisi tarkkailla kilpailukunnottomuutta tarkemmin ja estää tällaisten hevosten osallistuminen kilpailuun.

Suurimmat hyvinvointiin liittyvä ongelmat kotitalleilla ja valmennuksessa koettiin johtuvan huonoista valmennus- ja pitopaikoista sekä hevosten käsittelijöiden tiedon ja taidon puutteesta. Tiedon ja taidon puutetta voidaan parantaa koulutuksille, josta hyvänä esimerkkinä on Hippoksen järjestämä vastuuvälmentajakoulutus. Huonot valmennus- ja pitopaikat johtuvat lähinnä resurssipulasta eli käytännössä rahapulasta. Joissain tapauksissa myös välinpitämättömyys tai tiedon puute voi aiheuttaa hevosten pitämisen huonoissa talliolosuhteissa.

Ympäristökysymyksiin liittyen vastaajat nostivat esille suurimmaksi epäkohdaksi yleisen epäsiisteyden. Rähjäiset ja hoitamattomat tallialueet ja aneeminen yleisilme raviradoilla ei ainakaan auta parantamaan ravikilpailuista syntyvää mielikuvaa. Tähän ongelmaan voi vaikuttaa jo pienilläkin toimenpiteillä. Esimerkiksi varikkoalueilla olevat lannankeruupaikkojen ja välineistö on oltava helposti käytettävissä. Lisäksi roska-astioita tulee olla tarpeeksi. Puitteiden ylläpitoon olisi hyvä kiinnittää huomioita jo hyvissä ajoin esimerkiksi maalamalla rapistuneet pinnat tai korjaamalla rikkoontunut aita välittömästi. Tällaiset toimenpiteet eivät vaadi suuria investointeja, ennemminkin hieman viitseliäisyyttä. Yleisilmeellä on kuitenkin suuri vaikutus ihmisten mielipiteisiin ja viihtyvyyteen raviradoilla.

Suurimpana kotitallien ympäristöongelmana koettiin hevosen tuottama lanta. Lannan varastoinnissa on edelleen ongelmia, vaikka nitraattiasetus velvoittaa kaikkia talleja asianmukaiseen lantahuoltoon. Myös loppusijoituksessa on ongelmia, koska varsinkin purukuivutusta käytettäessä lannalle voi olla vaikea saada vastaanottajaa. Lannasta aiheutuu lisäksi valumia ulkotarhoissa, jotka voivat paikallisesti aiheuttaa ympäristövaikutuksia.

Turvallisuus ravikilpailuissa on erittäin laaja asiakokonaisuus. Hevosten sekä hoitajien ja ohjastajien turvallisuuteen liittyen suurimpana epäkohtana vastaajat mainitsivat ahtaat ja huonosti suunnitellut tallialueet. Ahtaissa tiloissa kolaritilanteiden todennäköisyys on luonnollisesti suurempi kuin väljissä tiloissa. Myös kaikenlainen liikenne varikolla (autot, hevoset ja ihmiset) aiheuttaa ahtaissa tiloissa useita turvallisuusriskejä. Monissa vastauksissa toivottiinkin varikkoalueen rauhoittamista yleisöltä. Katsojat aiheuttavat ymmärtämättömyyttään vaaratilanteita liikkueensa varikolla. He eivät välttämättä ymmärrä hevosen luontaisia käyttäytymismalleja, esimerkiksi pelon aiheuttamaa pakenemisreaktiota tai kilpailutilanteen aiheuttamaa jännitystä hevosissa, jolloin niiden käsittely voi muutenkin olla vaikeampaa kuin kotioloissa. Katsojat eivät myöskään ole välttämättä tietoisia varikkoalueen käyttäytymissäännöistä ja liikkumareiteistä. Ihanteellisin tilanne mielestäni olisi, että yleisö pääsee tutustumaan myös varikkoalueen toimintoihin. Tämän vuoksi katsojille olisi tarpeen varata turvalliset esimerkiksi aidatut kulkureitit myös varikkoalueella.

Varikkoalueiden turvallisuutta voidaan parantaa siirtämällä toimintoja laajemmalle alueelle. Esimerkiksi jäähdyttelyrinki tulisi olla jokaisella ravidradalla, eikä verryttelyn ja jäähdyttelyn tulisi koskaan tapahtua katosten ympäristössä. Liikennesääntöjen tulisi olla myös kaikkien tiedossa ja esimerkiksi ajosuunnat tulee olla merkitty selkeästi kolareiden välttämiseksi.

Useissa vastauksissa mainittiin turvallisuusriskiksi toimimattomat tai hankalasti käsiteltävät hevoset. Toisaalta kilttikin hevonen voi reagoida arvaamattomasti esimerkiksi säikähtäessään. Tämä on kuitenkin mielestäni asia, joka kaikkien hevosten kanssa toimivien henkilöiden tulisi muistaa. Rauhallinen ja asiamukainen hevosten käsittely, toiminta raveissa sekä toisten huomioon ottaminen vähentäisi hevosista aiheutuvia turvallisuusriskejä tuntuvasti. Esimerkiksi hankalaksi tiedetty hevonen olisi annettava raveissa kokeneen henkilön käsiteltäväksi. Myös asianmukainen varustus turvallisuuskysymyksenä nostettiin esille vastauksissa. Toimivat tilat ja puitteet sekä asianmukainen käyttäytyminen varikkoalueella poistaisi valtaosan vastauksissa mainituista turvallisuusepäkohdista.

Vastausprosentti jäi kyselyssä alhaiseksi. Tällä on vaikutusta tutkimuksen luotettavuuteen ja käytännön soveltamiseen. Kuitenkin vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia, joten vaikka vastausprosentti olisi ollut korkeampi, niin oletettavaa on, että vastausten samankaltaisuus olisi jatkunut kautta linjan.

LÄHTEET

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä 2004. s. 184–185

Ympäristöministeriö. 2006. RiverLife-projekti. Ihmisen vaikutus jokeen. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=5607&lan=fi>. Luettu 23.2.2006